

ikke min Mening, at et saadant Udvalg skulde kunne hemme Administrationen i dens Hurtighed til selv at skønne over og afgøre netop Anvendelsen af Bestemmelser som dem, der indeholdes i denne Paragraf 4.

Saa vidt om Toldlovens Forbindelse med vor Handelspolitik, en Forbindelse, jeg haaber vil blive intim og blive udnyttet ikke med en larmende økonomisk Chauvinisme, som ikke anstaar sig en mindre Stat, men derimod med fast og sikker Haand, hvis Retningslinie, som jeg ogsaa fremdrog det i min Finanslovtale, passende kan bygges paa den stærke Stilling, vi indtager netop gennem vor store Import og altsaa vor store Aftagningsevne. Det er dog et Fingerpeg, at vi har omtrent samme Importmængde som det to Gange større Sverige; vi staar altsaa faktisk med samme Vaaben i vor Haand i de kommende handelspolitiske Urotider som vort ellers langt stærkere Naboland. Benytter vi dette Vaaben klogt og mandigt, da burde vi altsaa kunne opnaa relativt langt større Fordele end noget tilsvarende Samfund.

Der har om hele dette Skatte- og Toldspørgsmaal, begyndende allerede for et Aar siden med Industriproblemet, været en vis politisk Uro. Ikke mindst har Interessen samlet sig om det konservative Folkepartis Stilling. Vi kan ikke sige andet end, at denne megen Opmærksomhed smigrer os, selv om vi ikke er blinde for, at den maaske ikke er tænkt saadan. Thi efter dette vil man fra ingen Side kunne beskyldes os for at være politisk betydningsløse. Naar man imidlertid har haft saa travlt med paa Basis af tilfældige Udtalelser, ligegyldige Detailler og Episoder at fastslaa det konservative Folkepartis kolossale indbyrdes Uenighed i denne Sag, saa vil jeg heroverfor nøjes med at fremsætte et beskedent Ønske om, at hvert enkelt af de øvrige Partier i dette høje Ting stod lige saa enigt og fast som vi i denne Sag, thi da vilde man sikkert let kunne naa et lykkeligt Forhandlingsresultat, idet vor Stilling nemlig er bygget paa Sagslighedens solide Grundlag, hvor de forskellige Interesser er afvejet mod hinanden.

Det er rigtigt, at det særlig er Byerhvervenes Interesser, man i denne Sag maa træde i Brechen for, skønt som nævnt ogsaa Landbruget, ja, endog Skovbrug m. m. ingenlunde er uinteressert heri, og dette

vil vi gøre med al den Kraft, vi kan, men dermed er dog ikke sagt, at vor Toldpolitik er en Politik, der er rettet mod Landbruget, eller som Landbruget ikke er interesseret i. Det hed i gamle Dage med en vis smaa-borgerlig, men unægtelig samfundssolidarisk Opfattelse, at „naar Bonden har Penge, har alle Penge“. Byerne anerkender Sandheden heri endnu den Dag i Dag, men kræver blot, at den solidariske Forstaaelse, der ligger heri, bliver gensidig. Ser Landbruget paa Skatternes Fordeling, baade direkte og indirekte, mellem By og Land — jeg vil regne med, at godt tre Fjerdedele af de direkte Skatter udredes af Byerne og ca. tre Fjerdedele af de indirekte Skatter ligeledes, hvis Regeringsforslagene bliver gennemført —, tror jeg heller ikke, det vil være vanskeligt at faa den solidariske Synsmaade frem, der endelig en Gang skulde gøre det danske Folk til en fælles økonomisk Enhed og muliggøre en økonomisk Politik i Overensstemmelse hermed. Jeg kan sige dette saa meget des mere, som Regeringen jo med sine øvrige Skatteforslag, jeg tænker f. Eks. paa Restaurationsafgiften, saa direkte vil belaste netop Byernes Forbrugsevne. Man kan dog daarligt samtidig med at beskatte denne ekstraordinært svække den yderligere gennem den Lov, som Byerhvervenes Trivsel og Eksistens i første Række er afhængig af. Med den mægtige Arbejdsløshed, vi nu har snart paa andet Aar, med Stats- og Kommuneudgifter hertil og til Nødhjælpsarbejder maa det vist ogsaa nemt kunne regnes ud, at det billigste Afværgemiddel her er at søge det normale Arbejde i Fabrik og Værksted holdt i Gang i videst muligt Omfang. Naar man paa disse Omraader særlig har gjort Partiet Venstre identisk med Landbruget, det vil sige med en snæver Landbrugsopfattelse, saa henviser jeg som Støtte for min Opfattelse, for hele den Optimisme, der trods alt ligger bag min Opfattelse af dette Lovforslag og dets Basis, til Venstres Program af 1909, hvori det hedder, at „ved den kommende Revision af Toldloven bør yderligere Nedsættelse af Beskyttelsestolden gennemføres, dog under billig Hensyntagen til bestaaende Erhverv og til, at Forstyrrelser i Arbejdsforholdene undgaas“. I Januar 1916 siger endvidere Venstres Delegeretmøde, at „de nye Forhold for